

село МАКОВИЩЕ

До складу Маковищанської сільської ради входить село ВИШЕГРАД

Маковище - село, центр сільської ради, розташоване за 3 км від районного та за 38 км від обласного центрів. Найближча залізнична станція - Бородянка, за 30 км. Площа населеного пункту - 170 га.

Кількість населення -849 осіб, дворів - 357.

Невеличкий хутір, що виник у XVII ст., належав одному з макарівських міщан, який розпочав тут сіяти мак на низинних городах.

У 1836 р. Маковище купив у Карла Расцішевського майор Раменський, а в 1857 р. у його нащадків - Розеслав Рильський - дід українського поета Максима Рильського. Розеслав Рильський був людиною прогресивних поглядів, мав зв'язки з передовими людьми, які проживали у навколишніх селах, зокрема з О.О. Трубецьким. Став його зятем, оженившись на дочці Дарині Олександрівні. Його син Тадей - український культурний діяч та етнограф, підтримував тісні зв'язки з І.Я. Франком, М.В. Лисенком, В.Г. Короленком. У 1860 р. відмовився від дворянських привілеїв. У своєму будинку відкрив школу.

У 1876 р. Тадей Розеславович Рильський продав Маковище Олексію Лук'яновичу Сусаліну. В цей час у Маковищі нараховувалося 254 жителі, серед них були і німецькі колоністи. Селяни активно викупували землю. Пізніше маковище належало Михайлу Сусаліну. Винокурнею, яка була в цей час в селі, продовжував володіти купець і поміщик Таранов.

У 1886 р. Дмитро Олександрович Каменський вирішив побудувати винокурний завод.

У січні 1918 р. в Маковищі встановилася радянська влада. Тут часто відбувалися бої між різними силами. Зокрема в 1919 р. біля Маковища відбувся бій між червоногвардійцями та денікінськими військами.

У 1920 р. в селі створено комнезам та трудову сільськогосподарську артіль.

Негативно селяни зустріли колективізацію, але, незважаючи на їхній опір, селян почали насильно заганяти до колгоспу. Як і всі села, в 1932-1939 рр. Маковище зазнало голодовку: здійснювалися подвірні обшуки з конфіскацією, крім хліба, будь-яких запасів їжі - сухарів, картоплі, сала, солінь, фруктових сушіння тощо, заготовлених селянами до нового врожаю. Конфіскація подавалася як кара за "куркульський саботаж" хлібозаготівель. Фактично ж, це була дія, свідомо спрямована на повільне фізичне винищення селянських сімей.

Після голоду накотилася хвиля репресій. Суспільство все глибше опускалося у прірву страху, відчаю, моральної деградації. Заарештованих піддавали тортурам.

У 1937-1938 рр. були засуджені і розстріляні як вороги народу чехи, що проживали у Маковищі: колгоспники Ф.В. Пратель та І.І. Коноваленко, а в 1941 р. - Я.М. Веселий.

Активну участь маковищанці взяли у Великій Вітчизняній війні. 9 липня 1941 р. Маковище було захоплене фашистами, які встановили режим терору і насильства. Окупанти грабували населення, забирали худобу, птицю, хліб та інші продукти. Населення піднялося на боротьбу, 112 жителів загинуло. У 1959 р. побудовано пам'ятник загиблим воїнам.

З 1961 р. по 1981 р. радгосп був відділком дослідного господарства "Копилово". З 1981 р. по жовтень 2000 р. утворено радгосп "Київський". Пізніше його очолював Іван Павлович Кожухівський. Радгосп "Київський" став підсобним господарством Міністерства будівництва підприємств нафтової і газової промисловості. У спадщину "Київському" дісталася невеличке багатство: два стареньких телятники, кухня, старий сільський клуб. У 1986 р. маковищанці прийняли у себе переселенців із зони Чорнобильської АЕС. Було побудовано 70 будинків Новобузькою МПМК - 1, тресту "Агропромбуд-2" та 31 будинок - управлінням капітального будівництва облдержадміністрації. Частина будинків передали вчителю, лікарю, інженерам, працівникам культури та ін.

Село поступово розбудовувалося. На 1990 р. щодня до директора радгоспу зверталися по 3-5 осіб з проханням влаштуватися на роботу. Із неперспективного село Маковище перетворилося на сучасний благоустроений населений пункт. У 1992 р. було введено в дію нову школу, яку на той час очолював директор Юрій Миколайович Купріян. В селі з'явився прекрасний дитсадок. На 90-ті роки тут проживало 900 осіб. У селі були повністю газифіковані житлові та господарські будинки. Сюди переїжджали навіть люди з інших країн СНД - з Туркменії, Росії, Білорусі.

Дуже красива вулиця Набережна, де побудовані індивідуальні котеджі. Біля Маковища багато ставків, за що деякі жителі називають його "маленькою Швейцарією". Десять гектарів ставків за допомогою радгоспу було очищено.

У селі діють фельдшерсько-акушерський пункт зі стоматологічним відділенням, пошта, картопле- і сінохосовища, зерносклад, зведено гараж, теплиці. Прокладено дорогу від Маковища до Копилова. З'явилися павільйони на автобусних зупинках.

Що стосується виробництва, то тут розширяли посіви однорічних і багаторічних трав, ввели кращі сорти ярих культур, овочів. І хоч ґрунти піщані, але й на них трудівники отримували високі врожаї. Радгосп завдячував своїм керівникам: В.П. Корчемного змінив на цій посаді І.П. Кожухівський, а після того, як його обрали головою районної ради народних депутатів, директором став І.П. Кравчук.

Радгосп "Київський" був повністю оснащений технікою. Нараховувалося 30 механізаторів. Вагомий внесок у розвиток господарства зробили Анатолій Миколайович Барський, А.І. Моржевський, Володимир Іванович та Анатолій Миколайович Живаги, водії Микола Васильович Златківський, Василь Михайловича Кудрінський, досвідчений агроном Михайло Миронович Сімкін.

Дуже багато передовиків було серед тваринників: це Віра Миколаївна Баєка, Віра Петрівна Чмир, Надія Самійлівна Жуковська, Галина Іванівна Письмак, Ніна Сергіївна Шевченко, Лідія Павлівна Живага.

Піком виробництва стали 1986-1990 рр. А в 90-ті роки в селі з'явилися перші кооперативи. Серед них - "Восход", який випускав товари народного вжитку: від фартухів до теплих козушків. Почав діяти ковбасний цех, який був підпорядкований головному управлінню "Нафтогазбуд".

У 2000 р. радгосп було перейменовано в приватне підприємство, а з 2002 р. по сьогодні - ТОВ "Агрофірма "Київська". З 1 листопада 2007 р. Президентом України призначений

головою Житомирської облдержадміністрації.

У 2002 р. почала діяти Свято-Михайлівська церква Київського патріархату.

Вишеград - село, розташоване за 2 км від центру сільської ради с. Маковище. Відстань до районного центру - 5 км, до обласного -35 км.

Площа населеного пункту - 50 га.

Кількість населення - 11 осіб, дворів - 20.

Переселенці з Німеччини поселилися тут у 1740-1760 рр., коли німецьким колоністам Бірон роздавав землі і маєтки в Україні. Колоністи мали тут кріпосних селян, які обробляли землю, вели інтенсивне скотарство. Після знищення кріпосного права у 1861 р. німці продали всі будівлі, майно і землю чехам.

У 1865-1867 рр. тут з'явилися чеські колоністи. Поселення звалося Чеська колона. Землі в основному були засіяні хмелем. Чехи мали великий прибуток від продажу хмелю. Крім того, селяни завжди мали сезонну роботу.

Ще багато чехів лишилося тут і після Першої світової війни 1914 р. З приходом радянської влади в 1919-1920-х рр. колонія розпалася.

З 1901 р. тут діяла чеська початкова школа. З ініціативи завідувача цієї школи Ярослава Боучека в 1924 р. на зібранні жителів поселення було перейменовано у Вишеград, яке належало до Гавронщинської сільської ради.

У 1937 р. чеську школу закрили, оскільки в селі було мало дітей. Учителя Я. Боучека в 1937 р. репресовано і розстріляно.

Під час німецько-фашистської окупації 1941-1943 рр. у Вишеграді діяла підпільна група чехів, яка мала зв'язок з партизанами. У 1980-2000 рр. у Вишеграді виділяли ділянки під дачі. Збереглося кілька чеських будинків.